

Wspomnienie o inż. Adamie Stadnickim

Воспоминания о инж. Адаме Стадницком

Eng. Adam Stadnicki, Obituary

10 marca 1982 r., w wieku prawie 100 lat, zmarł Adam Stadnicki, wybitny leśnik, człowiek prawy i wielki patriota, były właściciel lasów i tartaków w Beskidzie Sądeckim, od Krynicy aż po Szczawnicę oraz we Frainie na terenie Czechosłowacji.

Po ukończeniu studiów leśnych w Monachium, odbyciu praktyki w lasach hr. Zamojskiego w Zakopanem, zajął się m.in. gospodarką leśną w odziedziczonych lasach Nawojowa — Szlachtowa. Zaprojektował przebudowę dróg dojazdowych do lasów i ścieżek gospodarczych dla lepszego wglądu w niedostępne dotychczas — partie drzewostanów.

Pozyskiwane drewno przerabiane było w nowo wybudowanym tartaku w Nawojowej, a później także w Rytrze i w tartaku wodnym w Szlachtowej.

Przy tartaku w Nawojowej rozwinął się zakład produkcyjny mebli, leżaków i wieszaków bukowych przeznaczonych na eksport. Ponadto założył zakład impregnacyjny dla produkowanych słupów teletechnicznych.

W lasach A. Stadnickiego dużo uwagi poświęcano wykonywaniu selekcyjnych trzebieży wpływających korzystnie na zwiększenie przyrostu drzewostanów, zwłaszcza średnich klas wieku. Wyniki prac sprawdzane były na założonych specjalnie w tym celu powierzchniach badawczych i kontrolnych.

Etat rębny w lasach o łącznej powierzchni 8854 ha wynosił 34160 m³, natomiast w okresie okupacji — 42000 m³, z czego na potrzeby uchodźców i wysiedlonych właścicieli przeznaczał 2500 m³. Dążąc do zachowania obrazu pierwotnej Puszczy Karpackiej jako pierwszy w Sądecczyźnie utworzył 4 rezerwy leśne (Łabowice, Baranowice, Halę Roztocką i Baniska).

Po utworzeniu w Nawojowej Biura Technicznego A. Stadnicki dbał o szkolenie zatrudnionego personelu, zaopatrywał go w podręczniki, cza-

sopisma leśne i inne pomoce. Był członkiem PTL, brał udział w licznych naradach terenowych z udziałem naukowców, interesował się przemianami zachodzącymi w leśnictwie i drzewnictwie, pisał artykuły. Godziwe wynagrodzenia pracowników techniczno-inżynierskich oraz zarobki robotnicze stanowiły zachętę do pracy w jego lasach. Uczniów biednych ale zdolnych szkolił na koszt własny. Pracownicy odchodzący na emeryturę otrzymywali potrzebne ilości drewna, a w wypadkach losowych świadczona była bezpłatna pomoc, zwłaszcza na rzecz potrzebujących lub dotkniętych biedą robotników. W 1918 r. bezpłatnie zagwarantował nadział ziemi ochotnikom idącym do Wojska Polskiego, zapewniając drewno na budowę domów.

Jako poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wykazywał wielką aktywność walcząc z fiskalizmem w stosunku do ludności wiejskiej. W 1936 r. na Ogólnopolską Wystawę „Nasze lasy i ochrona przyrody” przygotował specjalny referat, kończąc go następująco: „(...) tylko wzajemne zrozumienie się i wysiłek ku zgodnej i harmonijnej pozytywnej pracy leśników mogą prowadzić ku poprawie i dobremu prosperowaniu życia gospodarczego społeczeństwa i państwa”.

W lasach A. Stadnickiego szczególnie dużo uwagi poświęcano sprawom nasiennictwa i szkółkarstwa. Dla podniesienia lesistości sąsiednich terenów dostarczano bezpłatnie sadzonki ludności Krościenka, Ochotnicy, Spisza i okolic.

W 1939 r. tartaki z Nawojowej i Rytrze zostały objęte przymusowym zarządem niemieckim. A. Stadnicki w okresie okupacji organizował na większą skalę pomoc żywnościową żołnierzom polskim przebywającym w niemieckich obozach dla jeńców wojennych i wielokrotnie interweniował u władz policyjnych w sprawie aresztowanych pracowników, uzyskując pozytywne wyniki. Zatrudniał też wiele osób ukrywających się i poszukiwanych przez okupanta.

W czasie swojej działalności w lasach przestrzegał zasady, ażeby w możliwie najkrótszym czasie, na jak najmniejszej przestrzeni uzyskać jak największą ilość drzew dających najlepsze drewno.

W 1945 r. w Nawojowej utworzono ośrodek szkoleniowy dla gajowych, leśniczych i urzędników. W 2 lata później przekształcono go w technikum rolnicze.

A. Stadnicki prowadząc racjonalną gospodarkę leśną, wkładając w nią wiele trudu i osobistych wyrzeczeń, pozostawił po sobie pamięć nie tylko byłych pracowników, ale i rzesz miejscowej ludności, które licznie wzięły udział w pogrzebie, w dniu 13 III 1982 r. w Nawojowej. Cześć Jego pamięci.

Leon Kociotek